

1.1 TÍTOL DEL PROJECTE:
APRENTATGE COOPERATIU S. KAGAN A L'IES ALBAL

1.2 NOM DEL CENTRE:
IES ALBAL

1.3 NOM I COGNOMS DE LA COORDINADORA:
CRISTINA SOLER

1.4 MODALITAT:
INDIVIDUAL (IES ALBAL)

1.5 TIPOLOGIA:
NOU PROJECTE

2. ÍNDEX

2.1 Justificació del projecte.....	p.3
2.2 Projecte.....	p.4
2.3 Avaluació i impacte.....	p.7
2.4 Conclusions.....	p.12
2.5 Pressupost.....	p.12

2.1. JUSTIFICACIÓ DEL PROJECTE

Durant els últims anys, ha anat creixent el malestar i preocupació del claustre de l'IES Albal davant dels mals resultats dels alumnes. Els percentatges de suspesos són cada vegada majors i, lligats a ells, trobem la creixent desmotivació i el cada vegada major desinterés de l'alumnat davant les diferents matèries. Són diversos els projectes i programes amb els quals compta l'IES per a intentar fer front a aquesta realitat, però moltes vegades un factor que no es té en compte, i que és fonamental per a la millora de la pràctica docent, és la pròpia motivació del professorat, que moltes vegades no veu compensat el seu esforç amb els mals resultats dels seus alumnes i que moltes vegades es veu superat pel clima de descontent a la seua classe.

La suma de tots aquests factors ens ha decidit a iniciar una renovació pedagògica a l'IES, amb el compromís de realitzar-la de forma conjunta des dels diferents departaments i amb una voluntat de continuïtat, que implica no sols la nostra formació actual, sinó també la d'aquells companys que es vagen incorporant al centre en els pròxims anys.

L'IES Albal es proposa millorar la qualitat de les interaccions a l'aula a través del mètode d'aprenentatge cooperatiu iniciat ja fa més de 30 anys pel Dr. Spencer Kagan i hui practicat amb èxit a nombrosos països.

La nostra finalitat és que els docents conegam i pugam utilitzar eines metodològiques que ajuden a gestionar millor l'aula i que milloren la pràctica docent.

El projecte d'implantació de la metodologia d'aprenentatge cooperatiu d'Spencer Kagan està dissenyat per a aconseguir assolir els següents objectius:

1- Beneficis per als alumnes:

- Millorar els seus resultats acadèmics
- Donar impuls a les seues destreses socials.
- Desenvolupar el seu caràcter
- Aconseguir la seua total inclusió.
- Estimular la gama d'intel·ligències múltiples.
- Millorar la seua autoestima
- Previndre "l'abandonament psicològic" a l'aula.

2- Beneficis per als docent

- Impulsar la seua reconversió professional
- Facilitar-li el treball amb un conjunt d'estratègies d'instrucció i eines operatives que faciliten la gestió de l'aula i l'enganxament de l'alumne.

3- Beneficis per al Centre Educatiu

- Renovar i implantar una nova metodologia de forma conjunta des dels diferents departaments.
- Possibilitat i millorar el treball en equip.
- Responsabilitzar individualment a l'alumnat en les seues activitats
- Aconseguir la igualtat i increment de participació.
- Disminuir les incidències disciplinàries.

2.2. PROJECTE: Aprenentatge cooperatiu Spencer Kagan

MARC TEÒRIC

**Situació inicial que volem canviar*

L'IES Albal és un centre amb greus problemes de massificació, que han obligat a crear tres horaris diferents per a garantir aules a tots els grups i millorar la convivència. Açò ha provocat que els horaris dels professors s'hagen complicat i que les possibilitats de reunió i interacció entre ells siguen de vegades difícils. Moltes vegades sembla que "cadascú va per un camí".

A més, els resultats dels alumnes no milloren i la situació social i cultural de la zona provoca que cada vegada hi haja més casos d'absentisme i relaxació de costums i habilitats socials dels alumnes.

Aquest factors han anat creant poc a poc un clima de cert descontent que, lluny de convertir-se en apatia o frustració, han mogut a una part important del claustre a buscar un canvi que els ajude a endreçar la situació de forma conjunta i coherent. Aquesta gran decisió des dels diferents departaments partix d'un gran compromís de treballar junts en la recerca de noves alternatives que suposen un avanç en la trajectòria professional d'uns docents i d'un centre que té com a únic objectiu l'èxit acadèmic i la formació com a persones dels seus alumnes.

La metodologia triada per a iniciar este nou camí, que revolucione i canvie la dinàmica del nostre centre, és l'aprenentatge cooperatiu basat en les estructures del Dr.Kagan.

El mètode d'aprenentatge cooperatiu Kagan es basa en l'ensenyament als docents d'un conjunt singular d'estratègies d'instrucció perfeccionades al llarg de tres dècades d'investigació i desenrotllament.

Es tracta de més de 200 estructures, sempre lliures de contingut i per tant aplicables a qualsevol matèria, fàcils d'aprendre i implantar. Cal recordar que allò que aprenen els alumnes és tan important com la manera com ho aprenen.

L'aprenentatge d'una estructura permet al docent crear un número creixent d'activitats; les estructures són reutilitzables. Són una manera més fàcil d'ensenyar, que facilita l'avaluació ja que permeten al docent recórrer l'aula, observar i escoltar els alumnes mentre estos estan molt més involucrats en el seu aprenentatge cooperatiu. D'aquesta manera, el professor reb molta més informació del seu alumnat i pot sintonitzar i ajustar-se al nivell real dels seus alumnes en tota la seua diversitat.

Les estructures aporten millores en el rendiment i destreses per a la vida real i laboral futura; els alumnes s'enganxen i gaudixen l'aprenentatge. D'aquesta manera, permeten impartir un *currículum* integral: les diferents matèries donen peu a l'adquisició d'eixes destreses i la formació del caràcter.

Originalitat:

Les estructures Kagan revolucionen el procés d'instrucció, són un complement a la lliçó magistral i mantenen l'alumne enganxat. No suposen un trencament amb les experiències positives i els èxits aconseguits a nivell individual o del centre.

Les estructures ajuden al docent a alinear la instrucció amb la forma que millor procesa i reté informació el cervell i, al mateix temps, involucren i desenvolupen la gama d'intel·ligències múltiples, destreses de pensament i qualitats del caràcter de l'alumne. Els alumnes aprenen més, i les seues qualificacions milloren. Desenvolupen

destreses de comunicació, negociació, treball d'equip, solució eficaç de problemes i pressa de decisions. Són també una mesura de reducció o desaparició de l'abandonament escolar, doncs reduïxen dràsticament els problemes de disciplina.

Cronograma

La implantació d'aquesta metodologia al nostre centre està integrada per tres components claus, seqüencialment interconnectats al llarg de dos anys:

A. Primer any. Aprenentatge Cooperatiu (AC): centrat en la implantació eficaç de les estructures a l'aula. Consta de 2 fases:

1) Formació semestral: Formació de tots els docents i equip directiu.

- Taller d'iniciació de 12 hores. Es realitzaria la vesprada del divendres 27 de setembre i al llarg del dissabte 28 de setembre de 2019. Aquest horari permet que tot el professorat, independentment del seu horari de classes, pugui participar.

- Taller d'aprofundiment de 12 hores. Es realitzaria la vesprada del divendres 3 d'abril i al llarg del dissabte 4 d'abril de 2020.

Aquests tallers reduiran al màxim les exposicions teòriques i es basaran en l'aprenentatge individual i el treball amb Aprenentatge cooperatiu (per parelles i equips) amb les estructures. Es tracta de conèixer experiències reals de com es treballa la gestió d'aula a les diferents etapes.

B. Primer any. Coaching directe a l'aula. Després de cada taller, s'iniciarà la implantació d'una sèrie d'estructures a l'aula (messos d'octubre-novembre). L'elecció de les estructures i del cicle o nivells on s'implantaran serà consensuada pels coordinadors Kagan (grup de professors del centre que seran triats com a coordinadors). Passat aquest període inicial, es realitzarà el seguiment del coach extern Kagan dins l'aula durant el primer any.

Aquest seguiment tindrà una continuïtat amb entrenadors (coaches) interns de l'IES a partir del segon any.

C. Segon any. Formació d'entrenadors (coaches) interns (coordinadors Kagan al centre) al segon any, per assegurar la continuïtat i formació dels professors que s'incorporen en el futur al centre (formació en cascada).

Concreció de la metodologia

a. Nomenament de coordinadors Kagan al Centre. Prendran decisions, com quines estructures s'implantaran cada quinzena, en quins cursos o cicles, què elements de l'AC Kagan s'hauran d'avaluar a les reunions de departament...

b. Coaching en temps real. L'observació directa del docent practicant una estructura concreta ofereix informació objectiva a l'entrenador (coach) i ajuda a redirigir les seues passes de la seqüència sense perturbar el procés d'instrucció, ja que els alumnes estaran treballant per parelles o equips.

c. Certificació de Coordinadors i altres professionals com entrenadors (coaches) interns de l'IES a través d'un taller intercentres. A ells els correspondrà realitzar la sessió de control mensual.

d. Club de l'estructura del mes. La implantació paulatina i conjunta assegurarà la bona pràctica i l'assoliment satisfactori.

- e. Aplicació de l'aprenentatge cooperatiu Kagan a les reunions de cicle i de departaments, per a analitzar conjuntament programes, experiències, èxits, dubtes i errades. És important compartir en equip.
- f. Grabació d'estructures a l'aula en algunes sessions de coaching. Aquesta ferramenta pot ajudar al professor a vore's amb total objectivitat. A més, comptar amb una col·lecció d'estructures grabades, a nivell de centre, recolza els tallers de formació i ajuda als docents que vagen incorporant-se.
- g. Visita a altres centres que treballen amb la metodologia Kagan. Açò permet observar la línia d'acció, activitats, ritmes, recursos...

Sostenibilitat

La implantació d'aquesta metodologia passa per la realització dels tallers nomenats anteriorment, del seguiment de la tasca del docent a l'aula per coaches externs i per la formació d'un grup de coaches interns del centre. Tot açò a càrrec de la consultoria educativa Global Learning, que ha fixat el valor del projecte en 8400 euros.

Una vegada implantada la metodologia al centre, la seua perdurabilitat només depèn del grup de coaches que hauran de formar als professors que s'incorporen al centre en el futur. La qual cosa no suposarà cap despesa econòmica.

A més, la metodologia AC Kagan és compatible amb l'ús de les noves tecnologies, però no les requereix necessàriament, per la qual cosa, no suposa cap condicionant tècnic.

Finalment, cap insistir que les estructures Kagan són una eina compatible amb altres projectes (com l'ABP), programes (com el Plurilingüe, l'Àmbit...) i mitjans (TICs) de manera que, conjuntament, contribuïsquen al total compliment del Projecte Educatiu del Centre.

Transferència

Com s'ha comentat, l'aplicació de la metodologia d'aprenentatge cooperatiu Spencer Kagan ha sigut triada pel nostre claustre de manera consensuada i implica la interacció entre docents de diferents departaments i de l'equip directiu. Les interaccions són de diferent tipus:

- a. Nomenament de coordinadors Kagan al Centre. Prendran decisions, com quines estructures s'implantaran cada quinzena per part de tots els docents, en quins cursos o cicles, què elements de l'AC Kagan s'hauran d'avaluar a les reunions de departament...
- b. Departaments. Inclouran com a punt a tractar en les seues reunions la implantació de la metodologia, amb la finalitat d'avaluar la pràctica docent i l'evolució, errades, millores que s'observen a l'aula. Aplicació de l'aprenentatge cooperatiu Kagan a les reunions de cicle i de departaments, per a analitzar conjuntament programes, experiències, èxits, dubtes i errades. És important compartir en equip.
- c. Coaching en temps real. L'observació directa del docent practicant una estructura concreta oferirà informació objectiva a l'entrenador (coach) i l'ajudarà a redirigir les seues passes de la seqüència sense perturbar el procés d'instrucció, ja que els alumnes estaran treballant per parelles o equips.
- d. Entrenadors (coaches) interns de l'IES. A ells els correspondrà realitzar la sessió de control mensual.

- e. Formació en cascada. Seran els entrenadors interns junt amb els departaments els encarregats de formar als professors que s'incorporen al centre en un futur.
- f. Claustre. La implantació paulatina i conjunta assegurarà la bona pràctica i l'assoliment satisfactori.
- g. Grabació d'estructures a l'aula en algunes sessions de coaching. Aquesta ferramenta pot ajudar al professor a vore's amb total objectivitat. A més, comptar amb una col·lecció d'estructures grabades, a nivell de centre, recolza els tallers de formació i ajuda als docents que vagen incorporant-se.
- h. Equip directiu. Rebran una formació per part del coach extern per a aconseguir la seua total participació.
- i. Els pares. Seran informats del canvi de metodologia a les reunions informatives amb el tutor.
- j. Visites a altres centres on ja treballen seguint aquesta metodologia i interacció amb ells amb la finalitat de reflexió i bones practiques.

Caràcter inclusiu

L'objectiu principal d'aquesta metodologia és mantindre a tots els alumnes "enganxats". Es tracta de reduir al màxim la distància entre alumnes d'alt nivell i alumnes de baix rendiment, sense perjudicar a cap d'ells i aconseguir que treballen de forma cooperativa, divertida i significativa.

L'enganxament que s'aconsegueix de l'alumne fa desaparèixer o reduir els problemes de disciplina i els d'absentisme i és la porta a la seua inclusió educativa i social. Les estructures aporten millores en el rendiment i destreses per a la vida real i laboral futura; els alumnes s'enganxen i gaudixen l'aprenentatge. D'aquesta manera, permeten impartir un *currículum* integral: les diferents matèries donen peu a l'adquisició d'eixes destreses i la formació del caràcter. Desenvolupen destreses de comunicació, negociació, treball d'equip, solució eficaç de problemes i presa de decisions.

Plurilingüisme

Com hem comentat abans, les estructures Kagan són una eina compatible amb altres projectes (com l'ABP), programes (com el Plurilingüe, l'Àmbit...) i mitjans (TICs) de manera que, conjuntament, contribuïsquen al total compliment del Projecte Educatiu del Centre.

A més a més, seran utilitzades en totes les matèries i en totes les llengües implantades que formen part del Projecte Lingüístic del Centre. D'aquesta manera, també es promou la normalització del valencià.

2.3. AVALUACIÓ DEL PROJECTE I IMPACTE

1.- Indicadors i criteris d'avaluació

Els diferents departaments dissenyaran els seus propis indicadors i criteris d'avaluació acordes amb el seu currículum. A més, aquestos se sumaran a uns criteris d'avaluació comuns (de grup i de centre), que s'afegiran al qüestionari d'avaluació de la pràctica docent que actualment ja s'utilita al centre.

- 1- **Indicadors d'èxit comuns. Resposta: SI/NO**

A NIVELL DE GRUP

- Trobe facilitat per a seleccionar l'estructura Kagan més addient al contingut.
- Els alumnes troben facilitat per a assimilar les estructures noves.
- Els alumnes recorden i segueixen amb facilitat les estructures amb les quals ja han treballat.
- Els resultats han millorat.
- El clima de la classe ha millorat.
- El número d'alumnes que no treballa ha disminuït.
- El número d'absentistes ha disminuït.

A NIVELL DE DEPARTAMENT

Es confeccionaran atenent a les característiques de cada matèria.

A NIVELL DE CENTRE

- Disminueix el número d'alumnes que no promocionen.
- Disminueixen els casos d'absentisme
- Disminueixen els casos d'assetjament
- Disminueix el número d'expedients d'expulsió.
- Augmenta l'ús de la biblioteca.
- Augmenta el nombre d'alumnes participants en els programes de cooperació

2- Indicadors actuals

Valors: 1 (Mai) / 2 (Poques vegades) / 3 (Sovint) / 4 (Sempre)

I PLANIFICACIÓ PRÀCTICA DOCENT		1	2	3	4
1	Seleccione i seqüencie els continguts amb una distribució i una progressió adequada a les característiques de cada grup d'alumnes.				
2	Establisc, de manera explícita, els criteris, procediments i instruments d'avaluació i autoavaluació.				

I I.	1 2 3 4
REALITZACIÓ PRÀCTICA DOCENT	
Motivació inicial dels alumnes	
3	Plantege situacions introductòries prèvies al tema que és tractarà.
Motivació al llarg de tot el procés	
4	Mantinc l'interés de l'alumnat partint de les seues experiències, amb un llenguatge clar i adaptat.
5	Done informació dels progressos aconseguits així com de les dificultats trobades.
Presentació dels continguts	
6	Relacione els continguts i activitats amb els interessos i coneixements previs dels meus alumnes.
7	Estructure i organitze els continguts donant una visió general de cada tema (índex, mapes conceptuals, esquemes, etc.)
8	Facilite l'adquisició de nous continguts intercalant preguntes aclaridores, sintetitzant, exemplificant, etc.
Recursos i organització de l'aula	
9	Distribuïsc el temps adequadament: (temps per a l'exposició teòrica, així com per a les activitats que els alumnes realitzen a classe).
10	Utilitze recursos didàctics variats (audiovisuals, informàtics, etc.) tant per a la presentació dels continguts com per a la pràctica dels alumnes.

Instruccions, aclariments i orientacions a les tasques dels alumnes

1 Comprove que els alumnes han comprés la tasca que han de rea-
1 litzar: fent preguntes, fent que verbalitzen el procés, etc.

1 Facilita estratègies d'aprenentatge: com demanar ajuda?, com
2 buscar fonts d'informació?, passos per a resoldre qüestions, problemes,
done ànims i m'assegure la participació de tots i totes.

Clima de l'aula

1 Les relacions que establisc amb els meus alumnes dintre de l'aula
3 són, correctes, fluides i des d'una perspectiva no discriminatòria

1 Afavorisc que les relacions que s'estableixen entre l'alumnat si-
4 guen correctes, fluides, respectuoses i no discriminatòries (mitjançant di-
nàmiques de grup, diversificant els agrupaments de l'alumnat, afavorint la
participació...).

1 Afavorisc l'elaboració de normes de convivència amb l'aportació
5 de tots i reaccione amb equanimitat davant situacions conflictives.

1 Fomente el respecte i la col·laboració entre els alumnes i accepte
6 els seus suggeriments i aportacions.

Seguiment/ control del procés d'ensenyament-aprenentatge

1 Revise i corregisc freqüentment els continguts, activitats, propos-
7 tes, dintre i fora de l'aula, adequació dels temps, agrupaments i materials
utilitzats

1 Proporcione informació a l'alumne sobre l'execució de les tasques i
8 com pot millorar-les i afavorisc els processos d'autoavaluació i coavaluació

1 En cas d'objectius insuficientment assolits propose noves activi-

9 tats que faciliten la seva adquisició.

Atenció a la diversitat

2 Tinc en compte el nivell d'habilitats de l'alumnat, el seu ritme
0 d'aprenentatge, les possibilitats d'atenció, etc. I en funció d'ells, adapte
els distints moments del procés d'ensenyament-aprenentatge (motivació,
continguts, activitats, etc.)

I AVALUACIÓ II.

1 2 3 4

2 Realitze una avaluació inicial al començament del curs, per tal
1 d'ajustar la programació, en la qual tinc en compte l'informe final del tutor
anterior, el dels altres professors, el de l'Equip d'Orientació i/o Departament
d'Orientació.

2 Presente al començament del curs a l'alumnat, els criteris d'avalu-
2 ació i qualificació, així com els procediments d'avaluació i recuperació.

2 Utilitze diferents tècniques d'avaluació en funció de la diversitat
3 d'alumnes, de les diferents àrees, dels temes, dels continguts...

2 Utilitze sistemàticament procediments i instruments variats de re-
4 collida d'informació per a l'avaluació (registre d'observacions, carpeta de
l'alumne, fitxa de seguiment, diari de classe).

2 Habitualment, revise i explique els treballs i activitats, proves es-
5 crites dels alumnes i done pautes per a la millora dels seus aprenentat-
ges.

2 Empre estratègies i procediments d'auto i coavaluació en grup que
6 afavorisquen la participació dels alumnes en l'avaluació.

2 Utilitze diferents mitjos per informar a les famílies, professorat i
7 alumnat dels resultats de l'avaluació (sessions d'avaluació, butlletí d'infor-
mació, reunions col·lectives, entrevistes individuals, assemblees de clas-

se, etc.).

2.- Instruments d'avaluació

Són diversos els instruments que s'utilitzaran per a avaluar aquesta nova metodologia, on tots els departaments estan implicats.

En primer lloc, les reunions de departament i les reunions dels coordinadors Kagan seran una continuïtat de l'avaluació del procés d'implantació.

Per altra banda, cal destacar l'ús de qüestionaris trimestrals (veure indicadors en apartat anterior).

A més, es comptarà amb les estadístiques que permeten contrastar els resultats acadèmics o el nombre d'alumnes absentistes o expulsats amb els resultats d'altres cursos.

3.- Impacte /Propostes de millora

Recordem que aquesta implantació de la metodologia d'AC Kagan naix d'una gran decisió dels diferents departaments i partix d'un gran compromís de treballar junts en la recerca de noves alternatives que suposen un avanç en la trajectòria professional d'uns docents i d'un centre que té com a únic objectiu l'èxit acadèmic i la formació com a persones dels seus alumnes.

Es tracta de revolucionar les aules canviant la dinàmica de treball, "enganxant" a tots els alumnes i aconseguint que cap es quede fóra.

A més, la nostra intenció no és sols la millora de resultats; busquem la millora personal de l'alumne. Volem crear un clima on predominen les bones formes, el respecte i la inclusió.

Finalment, cap recordar que la creació de coaches interns permetrà la formació dels nous professors que s'incorporen en el futur. Açò permetrà la continuïtat del programa.

2.4 CONCLUSIONS

Som un claustre que ha adquirit un gran compromís: volem canviar la situació actual de descontent per a millorar-la. Estem decidits a fer-ho conjuntament. Volem millorar els resultats dels nostres alumnes, volem no tindre cap alumne "despenxat", volem pasar-s'ho bé a les aules i fer de l'experiència docent el camí per a fomentar les intel·ligències múltiples dels nostres alumnes. Hem apostat per la metodologia Kagan i, lluny de sentir-nos desmotivats per la nostra situació actual, ens trobem animats, encoratjats i plens d'il·lusió per emprendre un nou camí que estem segurs va a dur-nos moltes satisfaccions.

2.5 PRESSUPOST

CONCEPTE	PRESSUPOST	OBSERVACIONS
Taller dies de setembre	3000 euros	Formació de 12 hores
Coaching en l'aula + assessorament a l'Equip Directiu	600 euros	Jornada completa matí i vesprada. Visita a 2 professors per hora (feedback individualitzat + 1 hora amb l'Equip Directiu)
Taller d'abril	3000 euros	Formació de 12 hores
Coaching en l'aula + assessorament a l'Equip Directiu	600 euros	Jornada completa matí i vesprada. Visita a 2 professors per hora (feedback individualitzat + 1 hora amb l'Equip Directiu)
Materials	1100 euros	
Desplaçament	100 euros	
OTAL T	8400 EUROS	

Albal, 23 de maig de 2019

LA COORDINADORA DEL PROJECTE

Cristina Soler Pérez

LA DIRECTORA IES ALBAL

Cristina Peris Rodríguez